

Academische Rede

Prof. Dr. Benjamin Van Camp
Rector Vrije Universiteit Brussel

Bruxelles vaut bien une messe ?

Het koninkrijk België viert dit jaar haar 175 jarig bestaan en 25 jaar federalisering van het land.

Hoewel er heel wat activiteiten plaatsvinden, is een groot enthousiasme zoek. De Belg viert wel graag feest, maar zelden voor een hoger doel dan zichzelf te amuseren. Fierheid rond de verwezenlijkingen van het 175 jaar oude België, een land dat vandaag een zeer hoge levenskwaliteit heeft, is ons vreemd. Alleen de zeldzame successen van de nationale voetbalploeg of overwinningen van onze tennis- en fietsvedetten kunnen een kortstondig Belgisch enthousiasme opwekken.

Vaderlandsliefde of chauvinisme zoals Nederlanders of Fransen dat hebben, is de Belgen vreemd. Zelfs de doorsnee Vlaming heeft, ondanks de slogan " wat we zelf doen, doen we beter ", geen grote eigendunk (de Antwerpenaar natuurlijk niet te na gesproken).

De reden is wellicht niet ver te zoeken.

Het huidige België is immers nog jong.

Het is een samengesteld product van de 19de eeuwse "realpolitiek". België werd in 1830 als neutrale bufferzone tussen machtige landen opgericht. Landsdelen, zoals het graafschap Vlaanderen, het Hertogdom Brabant of het Prinsdom Luik, hadden wel een roemrijk verleden maar geen hechte politieke of culturele band. Elk waren ze ooit welvarend, maar door godsdienstfanatisme en successieoorlogen werd hun autonomie afgenomen, delen uiteengetrokken en verhandeld naargelang de belangen van brutale buitenlandse heersers. De kleine man kon zich nooit vereenzelvigen met de wisselende machthebbers noch houvast vinden in de culturele tradities van een homogeen land.

Wat overbleef, is een transitzone van mensen en goederen op het kruispunt van de Germaanse en Romaanse cultuur. Geen historisch vaderland, maar een verzameling van culturele gemeenschappen en economische gewesten; een Europese thuishaven voor vele mensen uit "den vreemden".

Van dit België is Brussel sinds 1830 de hoofdstad.

Voor Brussel is de status van hoofdstad niet nieuw. Sinds eeuwen draagt het immers die titel.

In zijn onvolprezen boek " arm Brussel " grijnst Geert Van Istendael hierover als volgt:

Brussel kan maar niet genoeg krijgen van zijn rol als hoofdstad: hoofdstad van het hertogdom Brabant; prinselijke hoofdstad van keizer Karels Verenigde Nederlanden; na godsdienstoorlog, fanatisme en scheuring dan maar hoofdstad van Spanjes vernederde Nederlanden; hoofdstad van de Oostenrijkse Nederlanden; hoofdstad van het Franse Département de la Dyle; medehoofdstad van het Verenigde Koninkrijk der Nederlanden; na een haast ongelooflijke opstapeling van stomiteiten en toevalligheden, hoofdstad van het Koninkrijk België; anderhalve eeuw later hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap en van de Communauté française de Belgique; bezeten van de begeerte eens en voorgoed hoofdstad van Europa te worden.

Hoofdstad van Brabant is Brussel niet meer. Het oude Hertogdom is nu al in vijf stukken gescheurd en één ervan valt volmaakt samen met (het hoofdstedelijk gewest) Brussel.

Ik denk dat er weinig steden zijn die in zoveel wisselende omstandigheden zo koppig vasthouden aan dat ene: hoofdstad te zijn van iets...

Het hoeft dan ook niet te verbazen dat Brussel als hoofdstad behandeld wordt,... maar ook niet meer. Prettig is vaak anders.

Dames en heren,

Het woord Brussel dekt vandaag vele ladingen.

In de eerste plaats is Brussel een politiek en economisch machtscentrum. Brussel is als begrip in het buitenland meer bekend dan het land België. Vanuit Brussel worden beslissingen getroffen die een impact hebben op het dagelijkse leven van de Europese burgers. Hoewel het voor de man in de straat onduidelijk blijft of die beslissingen nu genomen worden door de Europese ministerraad, of het Belgische parlement en zijn federale ministers, of de gemeenschaps- en gewestraden en hun respectievelijke ministers, eigenlijk maakt het niet zoveel uit. Het is Brussel als politieke standplaats van macht die de schuld krijgt van elke regelgeving of gebrek eraan. Een plaats waar je beter niet komt of als je er moet zijn zo snel mogelijk terug uit vertrekt. Zonder goede vliegtuig- of treinverbinding zou Brussel trouwens voor de dagelijkse "werktoerist" al lang onbereikbaar geworden zijn.

In de tweede plaats is Brussel ook het hoofdstedelijk gewest van België, waarin 19 gemeenten zich als baronieën afzetten tegen de Brusselse regering. De Brusselse regering zelf is bovendien onderhevig aan de machtshefbomen van de Franse en Vlaams gemeenschappen en aan de ingewikkelde relaties met het Waalse en Vlaamse gewest of de federale regering. Naast, boven of is het onder de minister-president van het Brussels gewest staat de provinciegouverneur van het Brussels gewest en de burgemeester van de stad Brussel – één van de 19 gemeenten - die regeert vanuit het stadhuis op de grote markt. Op een oppervlakte van amper 161 km² zijn minstens een twintigtal bestuursorganen, met tegengestelde belangen, actief. De laatste 35 jaar werden tussen de gemeenschappen ingewikkelde akkoorden uitgewerkt die de werking van Brussel moeten mogelijk maken. Maar de versplintering van bevoegdheden over te veel niveaus van macht én het getouwtrek tussen de gemeenschappen, blijft echter een efficiënt beleid voor Brussel in de weg staan. De Brusselse aanpak blijft anachronistisch en hindert een dynamische ontwikkeling.

In de derde plaats is Brussel een meertalig internationaal ontmoetingscentrum, een wervelend kruispunt op de mondiale kaart. Dagelijks reizen duizenden vanuit het binnen- of buitenland naar Brussel om er te werken, te vergaderen, koopjes te doen, uit te gaan of kunst op te snuiven. In de vijfhoek kruisen mensen uit alle windstreken elkaar en in de metro versmelten talen en gewoonten. Meer dan 60.000 studenten verkiezen Brussel als uitvalsbasis voor hun hogere studies en versmelten met de "couleur locale". Hotels, restaurants en congreszalen doen gouden zaken en een breed aanbod van culturele happenings bloeit als nooit tevoren. Het is een "va et vient" die de horeca bevat en Brussel verplicht zich als een betrouwbare gastvrouw voor elke wereldburger open te stellen. Het lijkt er soms op dat "le temps ou Bruxelles chantait, ou Bruxelles dansait, ou Bruxelles Bruxellait" terug aanbreekt.

Maar Brussel is vooral een woonplaats voor één miljoen inwoners die zich hier zouden moeten thuis voelen.

Door haar roeping om hoofdstad "van iets" te zijn, heeft Brussel in de loop der jaren haar stadsidentiteit opgeofferd aan dat hoger belang.

Identiteit heeft met een eigen culturele geschiedenis te maken. Ooit was die gebonden aan haar Brabantse wortels, die in het sappig Brussels nog voortleeft.

Maar vanaf de 19de eeuw oefende de stad een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit voor golven immigranten. Een Vlaamse immigratiestroom van arbeiders en kleine middenstanders, die door een groeiende welstand zich verankerde in de veelal Franstalige burgerij. Maar ook Zuid-Europeanen en Noord-Afrikanen, en recenter Centraal-Afrikanen en Oost-Europese immigranten trokken massaal naar Brussel. Ze wonen samen, zijn slecht geïntegreerd en onvoldoende geschoold. De taal en cultuur van hun eigen gemeenschap blijft de boventoon voeren. Meer dan 40 % is werkloos en de stadsdelen waarin ze wonen worden stilaan vervallen getto's.

Eurocraten, diplomaten en kaderleden van multinationals strijken sinds twintig jaar ook in grote getale neer in Brussel. Hun integratie in het Brussels socio-cultureel leven is eveneens verwaarloosbaar, maar werkeloos zijn ze niet. Velen wonen hier slechts tijdelijk en laten hun kinderen in aparte scholen studeren. Recent hoort daar ook nog een nieuwe generatie Belgische immigranten bij. Studenten en jong kunstzinnig talent komen hier hun leven verderzetten. Vervallen buurten worden opgewaardeerd tot "places to be". Het worden plaatsen waar culturen, talen en ook mensen elkaar bevruchten. Een ongedwongen integratie die zonder wetten, decreten of "ordonnances" stilaan uitdeint en een uitdagend nieuw facet van Brussel toont.

De som van dit alles is dat *bijna de helft van de Brusselaars niet van Belgische afkomst of gewoon helemaal geen Belg is. Vier op de tien kinderen die in Brussel geboren worden hebben buitenlandse ouders. Een op tien Brusselaars is van Noord-Afrikaanse afkomst.*

Deze immigratiegolven hebben hun effect niet gemist op het taalgebruik in de stad. *Hoewel Brussel de grootste stad is waar Nederlands gesproken wordt, behoort ze tegelijkertijd bij de vijf grootste Franstalige steden van de wereld.* (G. Van Istendael). Toch is er geen duidelijke taalmeerderheid meer. In minder dan 50 % van de gezinnen wordt uitsluitend Frans gesproken en in 10% louter Nederlands. In 30 % van de gezinnen spreekt men meerdere talen waarvan Frans er één kan zijn. Meertaligheid is snel in opmars en wordt stilaan de enige overlevingstactiek.

Dames en Heren,

Het Brussels gewest is vandaag uitgegroeid tot een bijzonder complex geheel, waarin socio-economische problemen zich enten op een cultuurhistorische achtergrond.

Tegelijk bieden zich opportuniteiten aan die het Brussels kader overstijgen.

Soms lijkt het erop dat Brussel té complex is voor onze Belgische samenleving. De uitdagingen voor Brussel liggen immers op de schaal van een wereldstad, terwijl haar bestuurlijke daadkracht verloren loopt in de meanders van het "Belgisch Labyrinth".

De vraag dient daarom gesteld hoe België en vooral de twee gemeenschappen van dit land, zich willen verhouden tot Brussel. Maar ook, of de Brusselse beleidsverantwoordelijken – in al hun graden en hoedanigheden - bekwaam zijn om hun particuliere belangen te overstijgen en het hoger belang van het stadsgewest Brussel te dienen.

Grofweg zijn er maar twee mogelijkheden.

Een eerste oplossing bestaat erin Brussel met een goocheltruc uit België weg te halen. Dat België dan uiteenvalt en opgaat in een Europa der volkeren is voor sommigen meegenomen.

In onbewaakte ogenblikken suggereren zelfs verstandige politici wel eens om Brussel een vergelijkbaar statuut te geven als Washington DC (district of

Columbia). Alleen gaat de vergelijking met Washington DC niet op. Het Amerikaanse congres kocht in 1790 158 km² braakliggende grond waarop de nieuwe hoofdstad rond de overheidsgebouwen gebouwd werd.

Het Brussels kluwen met haar één miljoen inwoners en 1000 jaar geschiedenis binnen het ondoorzichtig Europees huis plaatsen, is niet realistisch. Zo'n voorstel lijkt eerder op het doorschuiven van politieke verantwoordelijkheid, zonder een oplossing voor Brussel aan te reiken.

De tweede mogelijkheid bestaat erin de ontegensprekelijke troeven van Brussel voluit te valoriseren en haar rol als wereldstad te versterken. Maar daarvoor is een nieuwe Brussel dynamiek nodig.

Centraal hierin staat de nood aan een geïntegreerd stadsproject. Een stadsproject dat rekening houdt met de verschillende functies van Brussel en de multiculturele en meertalige Brusselse samenleving als werktuig gebruikt voor een "reflexive society".

In het manifest "Brussel onze troef in de mondiale economie" pleiten het verbond van de Brusselse ondernemingsorganisaties (VOB, VEV-comité Brussel, UNIZO, KHNB) voor een nieuw klimaat dat de socio-economische ontwikkeling moet bevorderen. Een coherente institutionele reorganisatie van het Brussels gewest, een volwassen verhouding met de andere regio's en investeren in opleiding en innovatie, moeten toelaten deze nieuwe dynamiek op gang te brengen. *"Dit vergt een krachtenbundeling en vooral een open geest van alle betrokken overheden en maatschappelijke belangengroepen, over de taalgrenzen en gewestgrenzen heen"*. Aldus het manifest.

De rol van de twee taalgemeenschappen hierin is cruciaal. Hoezeer ook de verdediging van de respectievelijke taal en daaraan verbonden cultuur een nobel en noodzakelijk doel in Brussel blijft, toch mag dit geen voorwendsel zijn om het gemeenschappelijk belang te verdringen. Het belang dat erin bestaat van Brussel een leefbare stad te maken die een voorbeeldfunctie heeft voor de onberekenbare 21ste eeuw. Een wereldstad die afstraalt op de andere gewesten van het land.

Zoals dikwijls het geval is, nemen culturele manifestaties hierin het voortouw. "Kunsten-festival-des arts", "pleinopenair", de "zinnekeparade" en vele anderen, zijn de levende bewijzen dat over de taalgrenzen heen samenwerking voor een hoger doel mogelijk en zelfs verrijkend is. Ook in de Brusselse regering kan men de laatste paar jaar een taalontspanning waarnemen. Of zoals G. Van Istendael schrijft *Nederlandstaligen en Franstaligen beginnen elkaar te waarderen omdat ze noodgedwongen samen de problemen van hun gemeenschappelijk stadsgewest te lijf moeten gaan. En dat heeft nog maar weinig met talen te maken.*

De "Brusseltoets" die de Vlaamse regering in haar beleidsprogramma voorziet kan daarom een belangrijke hefboom zijn. Het laat de Vlaamse gemeenschap in Brussel toe verantwoordelijkheid - zelfs het voortouw - te nemen in de dynamisering van het stadsgewest. Maar ze moet dit doen in samenwerking met de Franstalige gemeenschap en met eerbied voor de multiculturele samenleving die Brussel kenmerkt. Dé uitdaging voor onze vertegenwoordigers in de Brusselse regering is een efficiënt evenwicht te vinden tussen de socio-economische belangen van het Brussels gewest en de verdediging van Vlaamse of Franstalige, maar ook andere, socio-culturele waarden. Dit evenwicht mag echter geen synoniem zijn van besluiteloosheid of behoud van een precaire status quo.

Brussel verdient immers beter.

Dames en Heren,

Brusselse Universiteiten en hogescholen hebben in deze nieuwe Brussel dynamiek een belangrijke taak op te nemen.

In de eerste plaats omdat met meer dan 60.000 studenten en meer dan 12.000 werknemers zij een belangrijk socio-economische en culturele impact hebben op de Brusselse samenleving. Het maakt Brussel tot de grootste studentenstad van het land.

In de tweede plaats omdat in een doordacht en maatschappelijk verantwoord Hoger Onderwijsproject, de instellingen van hoger onderwijs een continue bijdrage leveren aan de vooruitgang van de regio. Een vooruitgang die gevoed wordt door wetenschappelijke innovatie, overdracht van kennis maar ook vorming van wereldburgers in een humanistische traditie.

Vanuit de tradities van haar moederuniversiteit heeft de Vrije Universiteit Brussel van bij haar oprichting – nu 35 jaar geleden - deze maatschappelijke opdracht ingevuld.

Vorige jaren heb ik ten overvloede de verworvenheden van de Vrije Universiteit Brussel geschetst. Het volstaat vandaag te stellen dat de Vrije Universiteit Brussel zich kenmerkt als:

1/ een **innoverende** universiteit zowel in onderwijs als in onderzoek. Kwaliteitsbewaking op de uitvoering van al onze kerntaken staat centraal.

2/ een **Vlaamse** universiteit met een Academisch Ziekenhuis, die beiden onlosmakelijk verweven zijn met de Brusselse samenleving ;

3/ een **sociale** en toegankelijke universiteit met een opvoedkundig project dat uitgaat van **vrijzinnig** humanisme.

De Vrije Universiteit Brussel met haar AZ is vandaag de grootste Vlaamse instelling in Brussel en op basis van het aantal personeelsleden hoort ze bij de top-4 der grootste bedrijven van het Brusselse gewest.

Vanuit Vlaams perspectief heeft de Vrije Universiteit Brussel 35 jaar later zowel op het vlak van onderwijs, onderzoek als dienstbetoon duurzame activiteiten ontwikkeld waardoor haar verwevenheid met de Brusselse samenleving onvervangbaar is.

Maar de nieuwe dynamiek die de wereldstad Brussel nu nodig heeft, roept op om onszelf te overstijgen.

Brussel heeft immers nood aan een hoger onderwijs dat innoverende kennisoverdracht en professionele vorming aan de internationale samenleving in en buiten Brussel aanbiedt. In België heeft geen enkele instelling van hoger onderwijs alle kwaliteiten in huis om het volledig pallet van opleidingen op excellentieniveau en in andere talen dan de gemeenschapstaal aan te bieden. Samenwerking over levensbeschouwelijke hindernissen en taalgrenzen heen, is daarom voor mij een evidentie. Ik blijf me overtuigen, dat ik niet alleen ben.

De Vrije Universiteit Brussel - en met haar de Universitaire Associatie Brussel - wil daarin een voortrekkersrol spelen. Het is een belangrijk objectief voor de toekomst. Maar het betreft geen ommekeer, want ze is eigenlijk een voortzetting van een politiek die we reeds lang voeren.

Deze politiek steunt op drie maatschappelijke uitgangspunten die Brussel aanbelangen: **diversiteit, internationalisering, optimalisering van Hoger Onderwijs.**

Het eerste uitgangspunt is **diversiteit**.

De toenemende **diversiteit** in de samenleving mag niet tot gevolg hebben dat deelgroepen uitgesloten raken uit onze kennismaatschappij. Van bij haar ontstaan heeft de Vrije Universiteit Brussel initiatieven genomen om de toegangsdrempel naar hoger onderwijs te verlagen. Naast sociale maatregelen werden daarom aangepaste onderwijsvormen of specifieke programma's uitgewerkt. Ik denk aan studieprogramma's voor werkende studenten, voor mindervaliden, voor topsporters, aan flexibele brug en schakelprogramma's bij overstap van studierichtingen en aan taalondersteuning voor allochtone studenten met Nederlandse taalachterstand of taallessen voor studenten in internationale uitwisselingsprogramma's. De doorstroming tussen professioneel en universitair onderwijs en de erkenning van Eerder Verworven Competenties biedt nieuwe perspectieven. Gezien de veelheid aan mogelijkheden van de Universitaire

Associatie Brussel en de Brusselse uitdagingen willen we ons diversiteitsbeleid nog versterken. Voor elk domein van opleidingen werden daarom trajectbegeleiders aangesteld. Ze adviseren en begeleiden de studenten wanneer ze willen afwijken van het modeltraject. *Ter zijde wil ik pleiten voor een geconcentreerde samenwerking tussen de bestaande talencentra in Brussel. De vraag naar meerdere talen onderwijs in het Brusselse gewest is groot. Samenwerking zou de diversiteit en kwaliteit in het taalonderwijs versterken.*

Het tweede uitgangspunt is **internationalisering**.

Internationalisering wordt een steeds belangrijker aspect van het onderwijs. Dankzij de Bachelor-Masterstructuur en de flexibilisering zullen studenten meer en meer worden aangezet om een deel van hun studies aan buitenlandse instellingen door te brengen. En zo andere culturen op te snuiven. Het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus is daar het archetype van.

Anderzijds, betekent het ook dat buitenlandse studenten in bestaande opleidingen aangetrokken worden, waardoor een internationaal klimaat op de eigen campus ontstaat, die uitloopt in de multiculturele omgeving van Brussel-wereldstad. Voor dit soort internationalisering zijn meertalige of Engelstalige opleidingen gewenst. Ook hier heeft de Vrije Universiteit Brussel reeds vroeger stappen in die richting gezet. Het Engelstalig Vesalius College, opgericht in 1986, biedt aan zowat 400 internationale studenten door Vlaanderen erkende Bacheloropleidingen aan in Business, in Communication en in International affairs. In dezelfde gedachtelijk werden bestaande Engelstalige voortgezette opleidingen omgezet naar initiële masters en worden nu "joint Ma's" opgestart met binnen- en buitenlandse universiteiten. De meest in het oogspringende Engelstalige Ma is echter de Ma of Management Science (Ma Handelsingenieur, Solvay) die vanaf dit academiejaar gezamenlijk met de ULB ingericht wordt. Dit programma laat zelfs een combinatie van drie talen toe.

Onze vernieuwde samenwerking met de ULB heeft ook geleid naar uitwisseling van studenten en professoren, én het gebruiken van elkaars deelprogramma's. Dit is het geval in opleidingen van de wetenschappen, ingenieurs, letteren en economie. Dit feitelijke intra-Brussel Erasmus programma laat de student toe in beide universiteiten les te volgen en al lerend op zijn minst tweetalig te worden. Ook op onderzoeksvlak worden gemeenschappelijke initiatieven genomen die steunen op de complementariteit van de onderzoeksgroepen. Een mooi voorbeeld is het Internationaal Instituut voor Chemie en Fysica.

Het derde uitgangspunt is Optimalisering van Hoger Onderwijs.

Optimalisering van Hoger Onderwijs heeft dikwijls een negatieve ondertoon. Vooral wanneer het gekoppeld wordt aan een blinde rationalisering waarbij louter op basis van een te klein aantal studenten opleidingen worden geschrapt. Men gaat er dan vanuit dat de kosten hoger zijn dan de baten.

Maar de baten van een opleiding zijn meer dan een kwantitatief onderwijs gegeven.

Ze worden vooral uitgemaakt door de kwaliteit van de docenten.

Daaraan zijn twee andere baten gekoppeld: Ten eerste de complementariteit van de specifieke kennis van de individuele docent verhoogt de globale wetenschappelijke meerwaarde van een instelling. In de universitas van de instelling verrijkt de docent andere disciplines door zijn specifieke inbreng. Ten tweede ontstaat door zijn wetenschappelijke uitstraling en dienstbetoon aan de omgeving een maatschappelijke synergie met regionale meerwaarde. Deze baten zijn af te wegen tegen het feit dat een hogere opleiding dient te stoelen op wetenschappelijk onderzoek. Dit brengt met zich mee dat hoe meer de kennis van een docent specialistisch wordt, hoe meer docenten nodig zijn om het volledige vakgebied te kunnen omsluiten. Geen enkele instelling in Vlaanderen beschikt over alle expertise om voor elke subdiscipline topexcellentie aan te bieden.

Dat de overheid waakt over het optimaal gebruik van haar onderwijsmiddelen, is logisch. Maar de maatschappelijke relevantie van een opleiding moet aan

meerdere criteria dan studentenaantallen getoetst worden. Optimaliseren van het opleidingsaanbod moet dus een positieve oefening zijn die de kwaliteit van het hoger onderwijs dient, die de wetenschappelijke excellentie en complementariteit van docenten onderbouwt en die rekening houdt met de regionale verankering.

Indien het aantal studenten noch de kwaliteit van een voldoende aantal docenten aanwezig is, bestaat er geen reden om een opleiding te behouden.

In alle andere gevallen is samenwerking tussen instellingen te verkiezen. Verschillende vormen van samenwerking zijn mogelijk. Maar elke samenwerking moet gezien worden in het licht van studenten- of docentenmobiliteit, gebruik van complementaire onderzoeksinfrastructuur, de mogelijkheden tot praktijkuitwisseling met industrie of overheidsinstellingen en internationale netwerking

Zo'n samenwerking past trouwens in de Europese visie om "joint masters" te stimuleren. Waarom zouden dan gezamenlijke opleidingen in België, laat staan in Vlaanderen en Brussel niet kunnen ?

Ik moet helaas opnieuw vaststellen dat de vorming van Associaties in Vlaanderen de tegenstelling tussen instellingen van hoger onderwijs heeft verscherpt. Samenwerking tussen instellingen over de associaties heen wordt geweerd en ondergeschikt gemaakt aan de expansiebelangen en onderwijsstrategie van de eigen associatie. Het werkt een positieve optimalisatie van het opleidingsaanbod – zoals ik daarjuist beschreef - niet in de hand.

In Brussel is dit des te spijtiger, omdat de Vlaamse instellingen van Hoger onderwijs baat zouden hebben bij een gemeenschappelijke strategie in hun relatie met het Brussels Gewest.

In ieder geval zal dit de Vrije Universiteit Brussel niet afremmen om institutionele samenwerking na te streven in onderzoek en onderwijs, zeker wanneer onze aanwezigheid in Brussel hiervoor een meerwaarde kan geven. Met de ULB gaat deze samenwerking op alle vlakken natuurlijk het verst. Maar wij staan open voor elke andere institutionele samenwerking.

Dames en heren,

Toen de leider van de hugenoten, Henri De Navarre in 1594 voor de keuze stond Koning te worden van een door godsdienstoorlogen verscheurd land ofwel zich als katholieke koning te laten inwijden en zo godsdienstvrijheid te bekomen, koos hij voor het laatste. Hij werd in Parijs ontvangen als eenmaker van het land en liet Frankrijk uitgroeien tot een trotse natie. " Paris, vaut bien une messe". De mis was ondergeschikt aan het hoger belang.

Brussel heeft in de duizend jaar van haar bestaan steeds haar droom achterna gelopen, de hoofdstad van een land te zijn. Ze werd geleefd als hoofdstad maar tegelijk greep ze naast de kans een stad te worden met een eigen ziel.

Vandaag wordt ze geplet tussen haar ambities hoofdstad van Europa te worden en de hoeder van 1 miljoen inwoners te zijn. Haar vele leenheren laten haar bestuurlijke onmacht betijen terwijl haar burgers hunkeren naar degelijk bestuur en een kansrijke toekomst. Brussel kan haar institutionele complexiteit niet veel langer goedpraten als de noodzakelijke prijs die te betalen is voor een conflictloze samenleving in een stad vol tegenstellingen. Vooral de demografische dreiging van het Brussels gewest verplicht tot spoed.

En toch groeit vanuit haar onderbuik een nieuwe stad. Niet meer alleen op het kruispunt van culturen uit het Noorden en het Zuiden van Europa, maar uit de smeltkroes van wereldculturen, over zee en land binnengewaaaid. Een couleur locale die van overal en nergens is. De Brusselaar die zichzelf terug uitvindt als verbasterde wereldburger, een zinneke met de wereld in zijn straat.

Dit nieuwe Brussel heeft veel troeven. Het is zaak ze in te bedden in een creatief stadsproject dat heel het Brussels gewest omspannt en voor haar burgers is bedoeld.

Dit project verplicht alle betrokkenen zichzelf te overstijgen en de eigen overtuiging en culturele achterban te schikken naar het grotere belang. Het belang dat erin bestaat Brussel toe te laten al zijn hoofdstedelijke opdrachten te kunnen uitvoeren en toch een leefbare stad te blijven. Ook de Brusselse instellingen van hoger onderwijs hebben er alle belang bij om deze nieuwe dynamiek te ondersteunen en hun onderwijsaanbod onderling te optimaliseren. Welke ook hun afhankelijkheid aan taal of levensbeschouwing is.

Want " Bruxelles vaut bien une messe"